

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ В МОВІ РОМАНУ ЛІНИ КОСТЕНКО «МАРУСЯ ЧУРАЙ»

PHRASEOLOGICAL UNITS IN THE NOVEL «MARUSIA CHURAI» BY LINA KOSTENKO

Левун Н.В.,

orcid.org/0000-0002-8169-9751

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови*

Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Степаненко О.К.,

orcid.org/0000-0003-0887-5808

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри соціально-гуманітарної освіти*

КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради

У статті на матеріалі роману у віршах «Маруся Чурай» розглянуто стилістичну роль фразеологізмів у художньому світі Ліни Костенко. Мета дослідження – виявлення й аналіз фразеологічних одиниць у романі Л. Костенко «Маруся Чурай», визначення їх стилістичного навантаження. У роботі простежено стилістичні особливості фразеологічних одиниць у творі Ліни Костенко, виявлено й описано оцінно-емоційний потенціал фразем, а також з'ясовано особливості авторського вживання та роль фразеологізмів у формуванні письменницького ідіостилу. Особливості функціонування прислів'їв, приказок та інших крилатих висловів у контекстуальній площині авторських творів полягають у тому, що вони допомагають увиразнити семантичне наповнення художнього твору, підкреслити його ідею. Аналіз одного тексту дав змогу простежити процес акумуляції індивідуального авторського мислення, репрезентованого як через використання зразків малих фольклорних жанрів, так і через власні влучні висловлювання, які стали крилатими і набули неабиякої ваги в жанрі поетичного лаконізму, оскільки є максимально ущільненими сюжетними схемами, що одним-двома реченнями відкривають цілі пласти людського буття.

В усному й писемному мовленні фразеологізми використовуються з цілком чи доволі виразною стилістичною метою. Мислення, почуттєва сфера людини відтворюється, відображається фразеологізмами сконденсовано, експресивно, глибокозмістовно, яскраво й почуттєво-емоційно. Неемоційних, стилістично незорієнтованих фразеологізмів не буває. За найрізноманітніших мовленнєвих ситуацій вони сприймаються як своєрідні й образні одиниці мовлення. Дослідження функцій фразеологічних одиниць у конкретних мовленнєвих умовах, зокрема в художніх текстах, дає змогу чітко визначити їх стилістичне навантаження, повніше розкрити й особливості самих фразеологізмів. Фразеологізмам властиві такі виразові якості, як образність, емоційність, експресивність.

Дослідивши фразеологічні звороти в романі Л. Костенко «Маруся Чурай», варто зауважити, що найбільш уживаними вони є в першому і в третьому розділах роману. Фразеологізми влучно характеризують і самих героїв, і їхні вчинки. Саме сталі мовні звороти, якими послуговувалася письменниця, надали твору такої експресії, чуттєвості. Як свідчить здійснений аналіз, фразеологізми як знакові одиниці мовної та позамовної дійсності можуть ставати ознакою індивідуально-авторської манери письма.

Ключові слова: фразеологія, фразеологічний зворот, фразеологічна одиниця, фразеологізм, паремії, афоризм, стилістична функція.

The article based on analysing of the verse novel "Marusia Churai" reveals the stylistic role of phraseological units in the art world of Lina Kostenko. The purpose of the research is to identify and analyse phraseological units in the novel "Marusia Churai" by L. Kostenko, to determine their stylistic load. The paper traces stylistic features of phraseological units in the novel by Lina Kostenko, reveals and describes the evaluative and emotional potential of phraseme, and also clarifies the features of author's use and the role of phraseological units while forming the writer's individual style. The peculiarities of adverbs, proverbs, and other winged expressions in the contextual plane of copyright work help to express the semantic content of the work of art, to emphasize its idea. The analysis of one text made it possible to trace the process of accumulation of individual author's thinking represented both through the use of nursery rhyme samples, and through the own apt utterances, which became winged and gained considerable weight in the genre of poetic laconic brevity, as they are maximally condensed, thereby one or two sentences open all the layers of human being.

Phraseological units are used for a wholly or sufficiently expressive stylistic purpose in oral and written speech. Thinking and sensual sphere of a human can be reproduced and reflected by phraseological units making it condensed, expressive, deeply meaningful, vivid and emotional. There are no unemotional, stylistically disoriented phraseological units. They are perceived as peculiar and figurative units of speech depending on a variety of speech situations. The study of the functions of phraseological units in specific speech conditions, particularly in artistic texts, makes it possible to clearly define their stylistic load, to reveal fully the peculiarities of phraseological units. Phraseological units are characterized by such expressive qualities as imagery, emotionality, expressiveness.

Having examined the phraseological units in the novel "Marusia Churai" by L. Kostenko, it is worth noting that mostly they are used in the first and third chapters of the novel. Phraseological units accurately characterize both the characters

themselves and their actions. The frozen or set language expressions, which the author used, gave the novel special expression, and sentimentality. According to the analysis, phraseological units as sign units of linguistic and extralinguistic reality can become a feature of the individual-authorial manner of writing.

Key words: vocabulary, phraseology, stylistics, phraseological references, phraseological units.

Постановка проблеми. Фразеологізми як невичерпний скарб українського народу наділені необмеженими естетичними можливостями в художній мові, що пояснюється самою природою цих мовних одиниць. Стилістичне забарвлення фразеологічних одиниць (ФО) найтісніше пов'язане з емоційністю, експресивністю та оцінністю [5], які мовознавці вважають категоріальними ознаками фразем. Цікавими і до кінця ще не вивченими є проблеми фразеологічної стилістики. У цій праці ми спробуємо простежити склад та стилістичні особливості ФО у творі Ліни Костенко, виявити й описати оцінно-емоційний потенціал фразем, а також з'ясувати особливості авторського вживання та роль ФО у формуванні письменницького ідіостилію. Матеріалом послужить роман Ліни Костенко «Маруся Чурай».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фразеологічне багатство мови здавна привертало увагу науковців. Вагому роль у становленні фразеології як науки відіграли праці О.О. Потєбні, В.В. Виноградова, О.О. Шахматова, П.Ф. Фортунатова, Б.О. Ларіна, О.С. Ахманової, М.М. Шанського, Ю.Д. Апресяна та інших [1, с. 417]. Відомими дослідниками української фразеології є Л.А. Булаховський, Г.М. Удовиченко, Л.Г. Скрипник, В.М. Білоноженко, В.Д. Ужченко, І.С. Гнатюк, М.Ф. Алефіренко та інші.

Постановка завдання. Мета дослідження – виявлення й аналіз фразеологічних одиниць у романі Л. Костенко «Маруся Чурай», визначення їх стилістичного навантаження. Для досягнення цієї мети в роботі послідовно було поставлено й виконано такі завдання: розкрити зміст поняття «фразеологізм» у контексті лінгвістики; виявити фразеологізми в романі, визначити основні групи фразеологічних зворотів та дослідити їх стилістичне навантаження у творі; проаналізувати особливості функціонування прислів'їв, приказок та інших крилатих висловів у контекстуальній площині авторського твору.

Виклад основного матеріалу. Об'єктом дослідження фразеології як розділу мовознавства є стійкі вислови, їх семантика, структура, походження, роль у мові, взаємозв'язок з іншими мовними одиницями, зокрема словом і реченням. На позначення мовної одиниці, що є першоелементом фразеології, використовують термін *фразеологічна одиниця*, або *фразеологізм*.

Розрізняють широкий та вузький погляд на фразеологічні одиниці. Визнання за основні й обов'язкові двох ознак фразеологічної одиниці – відтворюваності й надслівності – дає право включати до фразеологічного складу всі константні (сталі) утворення, які утримуються в пам'яті, – «від ідіом, семантично еквівалентних слову, до прислів'їв і крилатих слів, що являють собою вираз предикативної інформації» [5, с. 130].

Таке розуміння фразеологічної одиниці знаходить велику підтримку в українському мовознавстві. На нього спираємося в нашому дослідженні.

Залежно від того, номінативну чи комунікативну функцію виконують фразеологізми, їх можна розділити на дві групи – *номінативні*, які, власне, й зближуються зі словом, та *комунікативні*, які функціонально зближуються з реченням. До останньої прийнято зараховувати прислів'я та приказки, крилаті вислови, афоризми.

Ю. Карпенко, слідом за іншими мовознавцями, серед номінативних фразеологізмів виділяє такі групи [2, с. 111].

1. *Фразеологічні зрощення*, або *ідіоми*, значення яких видається абсолютно немотивованим, незалежним від семантики окремих компонентів: *собаку з їсти*. Пояснення їх – складна етимологічна проблема.

2. *Фразеологічні єдності*, або *фраземи*, мають зміст, мотивований значенням окремих компонентів фразеологізму: *сісти в калюжу* – зазнати невдачі. Внутрішня форма тут ще зберігається. Як правило, у фразеологічних єдностях процес переосмислення стосується лише одного з компонентів фразеологізму.

3. *Фразеологічні сполучення*, або *фразеологічні вирази*, відрізняються стійкістю та відтворюваністю. За твердженням О. Пономарева, вони (сполучення) – семантично подільні фразеологічні звороти, у яких є стрижневе слово. Залежно від зв'язків його з іншими словами змінюється значення фразеологізму: *жити вовком* (відлюдьком), *дивитися вовком* (вороже) [4, с. 122].

Деякі мовознавці виділяють ще й четвертий тип: *фразеологічні вислови* – стійкі звороти мови, котрі складаються зі слів, які мають цілком вільне значення. До фразеологічних висловів зараховують прислів'я та приказки, крилаті вислови, афоризми [1, с. 56].

Більшість фразеологічних зворотів має стилістичні особливості і є опорою образного, емоційно

наснаженого мовлення. Емоційність фразеологічних одиниць тісно пов'язана з їхньою експресивністю. О. Пономарів зазначає, що *нейтральні (міжстильові)* фразеологічні звороти вживаються в усіх стилях мовлення. *Книжні* характерні як для наукового, офіційно-ділового, публіцистичного, так і для художнього стилів. *Розмовні* фразеологічні одиниці наділені безпосередністю, невимушеністю: *замилувати очі; вискочив, як Пилип з конопель* [4, с. 126–127].

Кожен автор, як стверджує В.Д. Ужченко, постійно відчуває «голод» на експресивні засоби вираження. Ось чому письменники так часто звертаються до фразеологізмів – поліфункціональних експресивних одиниць художнього мовлення [5, с. 87].

Ліна Костенко належить до тих майстрів слова, які часто послуговуються образними ідіоматичними висловами і влучно використовують текстотвірний потенціал фразеологізмів. У романі «Маруся Чурай» корпус фразеологічних одиниць налічує десятки стійких сполук, серед яких можна виділити:

– *фразеологічні зрощення*: «А що, якби знайшлася хоч одна – в монастирі десь або на горищі? Якби вціліла в тому пожарищі – немов неопалима купина?» [3, с. 5]; «Багатому і діти чорт колише» [3, с. 44]; «Сидиш, мовчиш, ні за холодною водою» [3, с. 62]; «Так ці нестатки в'їлися в печінку...» [3, с. 65]; «Ми вже й без неї з'їхали ні на що, а з нею геть вже зійдемо на пси» [3, с. 65];

– *фразеологічні єдності*: «Недавно, о півнях, вийшла я...» [3, с. 7]; «З'ясує стисло свідкам звинувачення, щоб не збивали суд на манівці» [3, с. 13]; «Коли ж вона його причарувала, він як сказився, геть одбивсь од рук» [3, с. 16]; «У мене син одинчикок, панове, і запечалля на душі одне, одна у серці шпичечка тернова» [3, с. 17]; «Ведете суд на хибну колію» [3, с. 20]; «Віддав чолом і мовив хрипкувато» [3, с. 20]; «Грицько зцурався дівчини такої! Доп'яв біди, земля йому пером» [3, с. 23]; «І суд такого ще не примічав, щоб той, кого притягнуто до права, зневажив право та отак мовчав» [3, с. 24]; «Заворушилися лавники і райці: це ж всі закони підуть шкереберть» [3, с. 25]; «То де ж воно, всевидящес око?! Це ж глухоастидський закон!» [3, с. 25]; «І перед тим, як вирок нам почути, зронити хоче хоч сльозу спокути? Підсудна слізьми очі ті зросила» [3, с. 28]; «Питаю: Мамо, хто це вам допик...» [3, с. 45]; «...моя любов, прогіркла й перегіркла й перестояна, вже скоро душу випалить мені» [3, с. 46]; «І сміх стримів у спині, наче ніж» [3, с. 49]; «І він ввійшов, литовський князь,

сюди, як ніж у спину. А Потоцький – в груди!» [3, с. 118]; «А ненаситна! – що нагледить оком, то дзьобом так і вихопить з води» [3, с. 61]; «Все просить руки» [3, с. 62]; «А що покрив я дівчину неславою?» [3, с. 63]; «Якщо я впаду – неврятована пісня, задушена пісня в петлі захрипить!» [3, с. 78]; «І одспівала ... одспівала! Ще одхрипіли у петлі» [3, с. 86]; «Таку співачку покарать на горло, – та це ж не що, а пісню задушить!» [3, с. 95]; «Ніхто мені не дивиться у спину» [3, с. 98]; «Богдан між ними, як між двох вознів» [3, с. 118]; «Бував я скрізь. Душа у мене боса» [3, с. 125];

– *фразеологічні сполучення*: «Та, чарку випив, там, в одних людей, чогось так біля серця заварило» [3, с. 7]; «Вона його іднолітка, панове. Пора кебету мати на плечах» [3, с. 16]; «Стою собі і думаю: а дулі, щоб ви мене круг пальця обвели» [3, с. 17]; «Щоб у заміжніх погубив підметки?» [3, с. 17]; «Одного прошу: у мою дитину не кидайте словами, як багном» [3, с. 125]; «Якби ми так чесали язиками, то вже б давно Україну віддали» [3, с. 21]; «Козак сказав: – Замудрувались ви. Тут треба тільки серця й голови» [3, с. 22]; «І правий суд продовжувати далі, явивши в жилах зимну кров» [3, с. 26]; «Якби вона сварилася, кричала, то я пустив би все там шкереберть» [3, с. 67]; «А не дай Боже, так танцювать навиворіт душі» [3, с. 73]; «І каже дяк: – Де будем ночувати? Про хліб і сіль давно щось не чувати» [3, с. 107].

Найбільш насиченою фразеологічними одиницями є мова першого («Якби знайшлася неопалима книга») і третього («Сповідь») розділів. Фразеологізми, якими послуговувалася письменниця, влучно характеризують і самих героїв, і їхні вчинки.

У досліджуваному романі фразеологізми виконують найрізноманітніші стилістичні функції. Основною з них є оцінна, коли фразеологізми викликають у читача певне ставлення до зображуваного. Позитивну оцінку дають, наприклад, фразеологічні одиниці в реченнях: «То те дитя й на ноги зіп'ялось, і розуму дійшло у Чураїв» [3, с. 19]; «Чурай був теж гаряча голова» [3, с. 83], викликаючи схвалення, прихильність, співчуття до героїв твору. Негативну оцінку виявляють фразеологізми, що передають осуд чи зневагу: «Дрібні люді, гієни стервоїдні, які ж ви ласі на чужу біді» [3, с. 54]; «Це, як скажімо, вірувати в Бога і продавати душу сатані» [3, с. 20]; «З ним не звариш каші» [3, с. 52]; «Грицько ж, він міряв не тією міркою» [3, с. 20]; «Бо незалежно, що то за пиття і що там мовить злість тисячоуста, – не хто ж, а він звів дівчину з пуття» [3, с. 16];

«А вже Бобренки з тим усім не крились. *Не встигла їм душа й почервоніть*» [3, с. 72].

У романі «Маруся Чурай» фразеологізми, крім оцінної, виконують емоційно-експресивну функцію. Як відомо, «емоційні мовні одиниці також містять компонент оцінки, виражають позитивні чи негативні почуття, характеризують психічний стан мовця» [5, с. 253]. Складні порухи людської душі поетеса передає такими фразеологізмами: «Чаклунське кажуть: інеєм береться, коли людину *укидає в жар*» [3, с. 76]; «*Душа болить...*» [3, с. 36]; «*Який душа його несла тягар?*» [3, с. 83]; «*І як згадаю, Боже, як згадаю, таку печаль у серці розгойдаю!*» [3, с. 50]; «*Страшна поразка душі всім некла*» [3, с. 45]; «*Про нашу греблю, про ті наші верби, про дні, що душу спомином печуть*» [3, с. 68]; «*Чи рвала мати так на собі коси, як задзвонили по його душі*» [3, с. 19]; «*Душа рвонулась – і застрягла в ґратах*» [3, с. 37].

Як бачимо, численні фразеологізми групуються навколо слів *душа* і *серце* як виразників психічного стану героїв роману, їхніх настроїв, переживань та почуттів, а отже, емоційно-експресивна функція таких фразеологічних одиниць переплітається з функцією відтворення внутрішнього стану персонажа.

Однією з визначальних рис мовної майстерності Ліни Костенко є тяжіння її поетичної фрази до афористичності. Мова роману «Маруся Чурай» пересипана висловами, які в стислій формі виражають яку-небудь глибоку думку. Різновидами таких стислих словесних формул є афоризми, сентенції та максими.

Афоризм – це вислів, де в максимально ущільнених сюжетних схемах вмонтовано узагальнено-філософські образи, що відкривають цілі пласти людського буття в його розмаїтості та багатогранності. Як зазначив Леонід Кравчук, «афоризм – це дисциплінована думка, яка пройшла вишкіл серйозної інтелектуальної культури. Здатність до афористичного мислення відрізняє високорозвинену людину» [6, с. 6]. Характерними рисами афоризму Ліни Костенко є влучність, виразність, здатність до самостійного існування: «То треба знать, чого іще не знаєм. То знаєм те, чого не треба знать» [3, с. 25]; «Закон є суть, тверда його основа» [3, с. 26]; «Душа летить в дитинство, як у вирій, бо їй на світі тепло тільки там» [3, с. 39]; «Здушили сльози – не виходь на люди. Болить душа – не виявляй на вид» [3, с. 43]; «Нерівня душ – це гірше, ніж майна!» [3, с. 52]; «Нелегко, кажуть, жити на дві хати. А ще не легше – жити на дві душі» [3, с. 74]; «Життя – така велика ковзаниця. Кому вдалось,

не падавши, пройти?» [3, с. 74]; «Найтяжча кара звалася життям» [3, с. 76]; «Смерть повсюди, а життя одне» [3, с. 96]; «Вмерти завжди встигну. А часу все одно не дожену» [3, с. 99]; «Воно як серце маєш не з льодини, розп'яття – доля кожної людини» [3, с. 100]; «Велике діло – писані слова!» [3, с. 107]; «Історії ж бо пишуть на столі. Ми ж пишем кров'ю на своїй землі» [3, с. 107]; «...І можновладці тяжко винуваті. А що зробив народові народ?» [3, с. 110]; «В життя приходиш чистий і красивий. З життя ідеш заморений і сивий» [3, с. 127]; «В житті найперше – це притомність духа, тоді і вихід знайдеться з нещастя» [3, с. 136].

Сентенція – афоризм, що має повчальний зміст, життєве напучення: «Хай стане совість на сторожі права» [3, с. 14]; «Та є печальна втіха, далекі: комусь на світі гірше, ніж тобі» [3, с. 100]; «Ой люди, люди, Божа подобизна, до чого ви цю землю довели?!» [3, с. 118]; «А що сильніше підпирає твердь – молитва преподобного Антонія чи Наливайка мученицька смерть?» [3, с. 121].

Максима – афоризм, в якому в короткій формі виражене певне моральне правило, етичний принцип: «Чужа душа – то, кажуть, темний ліс» [3, с. 18]; «Чужа душа – то тихе море сліз. Плювати в неї – гріх тяжкий, не можна» [3, с. 19]; «А що, як інший вибрати закон, – не з боку вбивства, а із боку зради? [3, с. 21]; «Що ж це виходить? Зрадити в житті державу – злочин, а людину – можна?» [3, с. 22]; «Як платити злочином за злочин, то як же й жити, люди, на землі?» [3, с. 23]; «Не служать очі на таке дивиться, щоб так двоїлась хлопцеві душа!» [3, с. 45]; «Що їх веде – і доброго і злого? Де є та грань – хто люди, хто юрма?» [3, с. 87]; «Любив людей і обминав юрму» [3, с. 124]; «Чи нас Господь почує усіх разом, коли так просить кожен про своє?» [3, с. 126].

Висновки. Стилiстично вагомим компонентом творчості Ліни Костенко є фразеологізми, які характеризуються багатством значень, смисловою ємкістю, потужною експресією та поліфункційністю. Їхній виразний оцінний та емоційно-експресивний потенціал чітко проступає в романі «Маруся Чурай». Як свідчить здійснений аналіз, фразеологізми, використані в цьому творі, стають ознакою індивідуально-авторської манери письма Ліни Костенко. Прислів'я, приказки, фразеологічні одиниці, ідіоматичні словосполучення тощо дають письменниці змогу стисло і яскраво висловлювати думку, виявляючи при цьому таку образність та смислову глибину, якої складно, а подекуди й неможливо досягти іншими засобами. Яскраві авторські афористичні

висловлювання свідчать про те, що поетеса бездоганно володіє жанром поетичного лаконізму, коли сюжет сконцентрований в одному реченні, в одній фразі, іноді навіть в одному слові.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бабій І.М. Експресивно-стилістичний потенціал фразеологічних одиниць в авторській картині Г. Косинки. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2011. Вип. XXIV. Ч. 1. С. 417–425.
2. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства. Київ : Видавничий центр «Академія». 2006. С. 110–111.
3. Костенко Л. Маруся Чурай. Київ : Веселка, 1990. 159 с.
4. Пономарів О.Д. Стилістика сучасної української мови. Київ : Либідь, 1993. 247 с.
5. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української мови: посібник. Луганськ : Альма-матер, 2005. 399 с.
6. Українська афористика Х–ХХ ст. / під заг. ред. І. Драча, В. Черняка. Київ : Вид. центр «Просвіта», 2001. 320 с.

УДК 81'373.613'276.3-053.6

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2020.13-1.15>

ЗАПОЗИЧЕННЯ В МОЛОДІЖНОМУ СЛЕНГУ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ)

BORROWINGS IN YOUTH SLENG (ON MATERIAL OF UKRAINIAN MASS MEDIA)

Левченко Т.М.,

orcid.org/0000-0002-4275-7701

кандидат педагогічних наук,

*доцент кафедри української лінгвістики і методики навчання
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»*

Засоби масової комунікації стали основним інструментом, що впливає не лише на суспільну свідомість, а й на формування системи ціннісних орієнтацій особистості, спектр соціальних орієнтацій, мовну грамотність та культуру мови. Зазначено, що вивчення специфіки мови засобів масової комунікації на сучасному етапі – одна з важливих проблем лінгвістики, оскільки активно розвиваються технічні засоби, значно зростає обсяг інформації, розширюються міжнародні зв'язки та вдосконалюються прийоми і методи поширення масової інформації, що набувають дедалі більшого значення в житті суспільства.

У статті проаналізовано молодіжний сленг як динамічну систему і явище, що постійно розвивається. У процесі зміни одного модного явища іншим одні слова забуваються, а нові з'являються. З'ясовано, що цей процес проходить дуже швидко. У молодіжному сленгу тільки за останнє десятиліття активного світового прогресу оновилося неймовірна кількість слів. Основними причинами функціонування молодіжного сленгу є відхід від буденності, іронія, мовна гра. Невимушений молодіжний сленг прагне відійти від нудного світу дорослих. Внаслідок того, що носії молодіжного сленгу становлять численну і соціально активну частину структури сучасного суспільства, сленгізми активно входять у публіцистику, завойовуючи мову преси, і стають новими елементами культури.

Охарактеризовано запозичену лексику як складову частину молодіжного сленгу і способи її використання у структурі мовної дійсності масмедійного дискурсу. З'ясовано основні причини використання англіцизмів на сторінках сучасної української преси. Відповідно до результатів дослідження зроблено висновок, що більшість запозиченої лексики функціонує лише для певної категорії читачів, адже для них важливими є складні, незрозумілі лексеми, що не мають українського походження. Наведено приклади з українських засобів масової комунікації, що ілюструють як тенденцію до експансії англіцизмів, як і те, що невиправдані запозичення мають українські еквіваленти і можуть бути легко замінені словами з тотожним значенням. Підкреслено, що основною причиною використання запозичень у мові мас-медіа, зокрема англіцизмів, залишається полегшення комунікації молоді та зближення з читачем.

Ключові слова: сленг, англіцизми, запозичена лексика, мова засобів масової комунікації.

Mass communication has become a major tool affecting not only the public consciousness, but also the formation of a system of value orientations of the individual, the range of social orientations, linguistic literacy and language culture. It is noted that the study of the specificity of the language of mass communication at the present stage is one of the important problems of linguistics, as the technical means are actively developing, the volume of information is growing, the international relations are being expanded, and the methods of spreading of mass media are becoming more important in social life.

The article analyzes youth slang as a dynamic system and a constantly evolving phenomenon. When you change one fashion phenomenon to another, some words are forgotten and new ones appear. It is clear that this process is proceeding very rapidly. In the youth slang only in the last decade of active global progress, an incredible number of words has been